

CURIERU ROMANU

Prețul preanmerțului pentru Curierul Român împreună cu Buletinul Oficial, este de doi galbeni pe an; iar în parte anul câte un galben.
Abonarea se face în București, la

Gazeta

POLITICA, COMMERCIALA
,SI
Litterară.

Redacție și la D. Iosif Romanov; la judece la CC. Cărmuirii și la DD. Profesori.
Acestă foie este de două ori pe săptămână, Marțea și Sâmbăta, iar Buletinul de patru ori.

ANUL XVIII. N°. 51.

BUCUREȘTI.

СЪМБѢТЪ, 29 ІУНІЕ 1846.

MAREA-BRITANIE.

Kammera lordilor formându-se în komitet în miedingă sa din 15 pentru cercetarea kogn-bilauay, dika de Bykingham a înfățișat un amendament cerând a se adontă pentru un timp indefinit nvoa tarify miniktoare ce pronune ached bila mi de a scoate klavsa care zice să încheie ori ce protekție după trei ani.

Spre surzâinirea acestui amendament, lordy a fkyt kiemare txydor membrilor kammerей karii niny achi dineaș de nriçința tnei takse stabile asynra rrylayi stryin, ka mizlokya cea mai byn de a assiryâ o protekție moderatâ mi trainiky pentru interesele agikoale.

Amendamentul acesta fty kombyt de kontele R. non, care a arytat kby gvernyâ, pronynind nyoza kogn-bila, avoa de skon de a reryâa odaty pentru totd'ayna kestiynea cherealelor; a nriimî amendamentul pronys de preopinantya, a adytat nobilya konte, este a dlyâ tnyâ deskisâ da achemâi aqitajie ce domnepe akym de mai ntyajî ani asynra acestei grave kestiyne.

Dupy ce v'g'o kydi va membri ay mai vorvit atyt pentru kyt mi kontra acestui amendament, kammera a mers da votajie, mi fty arytakat amendamentul ky 130 votyri în kontra a 103.

Resylatatya acesta, care se poate nriimî ka un protyes, se pare a dlyâ oare-kare sheranpby kby arytakarea kogn-bilauay ny este anâ de sigyryb prekym fxygnalelor opposiçiei de nlyak a o puzalykâ.

— Kammera komyneloy, reaynd în miedingă din 15 desbatteriae amnyhate asynra bilauay de biolinye în Irlandia, lordya Ion Rysseal s'a deklarât în kontra acestei mbyrye, ka una ce ny poate fi niçî nekym nechasarie sure a sterni krimede ce se kommit în Irlandia; ar fi fost destya sure a aqynçe da acest skon, a zis nobilya lord, de a adyryâ nyteriae militare în dnytyrye în care s'ay ymat neryndvede mi krimede, prekym achemâ s'a întimplyat ky o depainb isebând kynd dnytyrye manufaktyryale din Nordya Englyterei înfryimay un assemnenoa shpektaqoa de rybyryi.

Nobilya lord a terminat adresynd ministrilor stra-

nia mxytrare kby ay adontat toate achede mbyryi aadede nrychedentei administrayii vire. D. Kolkyn, care fty sokotit niny akym între adbersariy chei mai pronynçay ai achesty bilâ, s'a deklarât rata a'i dâ aqyrytoya sly, dakb gvernyâ ar voi sby faky oare-kare modifkayii întrinsya.

— Komoraçia mnyçinay mi lokyitorii Limerikyly se xobyryssery de a înfryimâ un trymf D. Smit O'Brien da okkasia întrnyryi saale în achede çetate dnyb Inkisoare în care a fost prin ordynya kammerей komyneloy. Prin ymare, D. O'Brien a intrat în nymita çetate într'un manifyk kar de trymf, tras de nyase kaî aabî mi ymat de o mxyajime de trasyri în care se vedeay membrii komoraçiei mnyçinay, ai kleryay mi ai klavyay de 82, toçi rebestajî în kostymede lor offyçiale. O mare mxyajime de nonor ymat korynyâ, nedestri, kyalyi mi în trasyri, nrychedatb de bandiere (staryri) ky inskryçii analoçe ky Imnyçyryae.

FRANCIA.

La Paris se zice, ky oare-kare sigyrandy, dnyb o skrysoare dela Londra skryb de un mare personay, kby sir Robert Peel mi va da demissia din ministeriy, kyar mi de ar avoa majorytatea pentru dnyta asynra çedlor dob kestiyri a Irlandiei mi a cherealilor. De nyat ea este obosit de dnykrye parlamentare; mi kynd a nriimî, în yma çedly din ymby kryse ministeriale, a sta în ministeriy, ea a annnyat amiyilor sby kby achemâ a fost nyмай pentru a addyche da un byn sbynyit missiynea che mi dnyasse de a reformâ deçyisayia asynra cherealilor. Prin ymare, sir Robert Peel se va retraye nevoyt de se va afly în minoritate da kammera komyneloy asynra kestiynei bilauay Irlandiei. Ea se va retraye de sine, kyar mi kynd achemâ bilâ se va nriimî, îndatb ce kammera lordilor va votâ kogn-bilaua.

Atyt într'o întimplyare kyt mi întrayta, se kryde kby sir Robert-Peel mi chei 112 membri ai kammerей komyneloy karii voteay ky dnyta vor shryçini nyoa administrayie a dy Ion Rysseal.

Lordya Ion Rysseal nymby în kammera kommu-

недор 220 partisani, sorotinduse in acestia mi mem-
brii irlandesi. Prin urmare, ea va avea cu transak-
tiile 334 voturi, ce ii va asigura majoritatea in kam-
meren. care se compune de 658 membri.

— D. Lamartin, cu ocazia discutiiei budgetului kie-
lucelador pe anul 1847, a avut vorba mi a propu-
nat un discurs asupra treburilor din Siria. Onorabila
membru, duna ce imputa guvernului salbichirea ce ara-
ta in politica de afara zik de la 1830 mi nina a-
kum, salbichie prin care infatunga Franței a skr-
zut foarte mult in politica esteroara atut in Euro-
pa kut mi in Orient, cere apoi cu strungu de la
guverna Frank protekcie mi ajutor pentru populatiile
krestine din Siria a kuroa sneranu a fost totd'atna
numai Franța. O cere aceasta atut ka un akt de
umanitate, kut mi pentru ka acela populatii s-
kinoaski sknarea lor de la Franța, pentru ka a-
cesta s'ni poate redobindi infatunga ce a avut mai
nainte in Orient.

PORTUGALIA.

O korrespondintu a kuznadaui Times zice k-
deca ministerului Kavra a fost preparat de mult
de duka Terceira, care tuka k a fikt mi ea
parte din aca ministeriu, a dukat de doi ani in se-
kret spre a' restitua.

Dun acesani korrespondintu, originea rottieri
a fradior Kavra zik de la inveni intitase in
kontra dor ne inalta noberu, mi filon aktele dor
skeme mi arbitrarii ii fiktseru tucioni tucior
chelag aate kaase aade popoatui portuez, duka
de Terceira, duna ce s'a inelades cu duka de Pa-
melaa, in kaitatea sa de ministru de gueru, a re-
kommandat penegadior kari kommandu in dux-
tude revoltate de a nu unu ni dekum ku giroare,
mi de a kutu a se ineladece pachefikamente ku in-
skupenii.

Kut despre duka de Palmelaa, ea a dunt kut
s'annuce trevutiae d'bonduse in voia torentuui, in
kontra kria ii era neste puting de a sta. Ea a
nimit toate cherreiae ponouui, care akum se ara-
ta indetuat. Din toate urduie se vti mind anro-
vadii pentru m'vteae guvernatui, care f'g'duce
a fi unu din chelae mai puternice ce Portugalia ar fi
avut v'odat; ea va afan cei mai tari surigini ai s'ni
in insuni acaia kari au avut armeae spre a restitua
ministertu uredent.

Diario din 2 aade kuztoarei pukaii dekretu
regal care ordoneaz mi reguleaz organisagia gvar-
diei nationale. Dekretu acesta este kontrasmnat
de toti ministrii.

Junteae revolutiunare din proungii se g'besk a
titanite s'frangeae dor p'ouui guveru.

Nouide aadeurei federale se vor face neste dor

luni in toaru intinderea regatui. Spiritu care in-
suffleceae armata este nu se poate mai favorabil
pentru starea de akum a dukutior, in kut totu se
nare a annunda o p'ou er' pentru dinuiea mi pros-
peritatea perii.

Ministru de Justitie a inbat pe kardinalu pa-
triarx, prekut mi pe toti episkonii regatui, spre
a face kuztuni pukaii pentru M. S. regina, care
s'annone de terminu g'osepei saale.

A. S. duka de Sakse-Kovurg-Gota mi doamna dr-
cesa era s' p'ace neste dor trei zile din Lisbo-
na ka s' mearu pe steamertu Queen la Londra.
Departu avusteador r'ade aade MM. LL. dovedeae
ku temesta revolutiunaru s'a dinuie de tot, mi
ku r'ndreala pukaii este in definitiv restatoniut
in Portugalia.

ITALIA.

Skisori de la Piemonte mi din statide viserice
renresentsi italiei foarte kritiku. O m'agi-
me de emisari kari se dat de kommiti k'adatori se
prekva prin Italia sententionaal mi centralu, res-
p'ndind fea de fea de bronure prin ponor spre a
nutri nem'adunirea dui mi a' preparu pentru o p'ou
revolutie. Numertu t'pedor ce se af' akum in
Italia avustrianu aia este de 50,000 oameni. S' ia
insu in sekret tot fea de m'vteae necesari spre a
r'ndia, aa trevutiu, armata italianu la 100,000
oameni.

Se andu de la Roma ku kardinali se vor adu-
na in konklae la 13 sau 14 spre a p'cedu la a-
deurea p'ouai papu.

Cei doi kommitori ce se insemneaz ku vor avea
mai mult kadenu de a se in'adu la s'beranu pon-
tefikat sunt episkontu de Osimo, D. Sorgia, mi epis-
kentu d'Imola, D. Matei Bernetti.

CROATIA.

Se skrie de la Agam ku secerintu a inveni de-
la 5 aade kuztoarei. Nu se p'ine minte s' fi mai
fost v'odat un secerin amu de prekuce. Totu
de sneranu ku anu acesta va fi unu din cei mai
fertiali.

AUSTRIA.

Vienna 17 Iunie. Ieri s'a fikt, potrivit ordin-
lui M. S. Imp'ratui, in'vragia solemnel a mo-
numentuui in'arat pe piata kasteatui in onara re-
nosatui M. S. Imp'ratuii Frankisk I^o.

S'a aades zioa acesta pentru ku este aniversara
zilaei in care renosatu a intrat in residintu sa la
1814 duna o pace glorioas. Monumentu acesta este
insuni statu avustiatui renosat.

DIN SCRISORILE LA SOFIA. *)

Scrisoarea V.

Despre atracție mi despre Newton.

Lasă acolo pentru câte-va minute umbra
 reală, dintelăde, mi ațelăde timoare baratele
 din care astăzi toate frumosele noastre își
 fac ceață mai pălăvite pătrecheri ațelă dor.
 Să mergem împreună, scumpe Sofio, în ce-
 țiri. Să dăm cu noi galoria, comnasta și
 astrologia Uraniei. Peste puțin nevom în-
 țura să ne odihnim pe cea perm înfaorit,
 mi vom cănta astronomia și gloria ațelăvii
 penit ațelă cărgia dukră de admiră ațel.
 Astfel nemuritoria Emilie ne care Voltaire
 în deskrice cu eleganță, călăbtoră în fir-
 mament dunt akorduriale poesiei sațelă, mi
 seara se întura închetinor dunt unda Casta-
 liei, ka să primăskă complimenta dunt
 Voltaire mi ad Polimniei. Bezi acolo Onide
 mi Anakreon, păstrând încă arta de a pla-
 ce, îi renetă o mularime de căntече ce astăzi
 mai nu se not imita, mi, șire a'i țimi mi
 mai mult judecata, imnăca indată valăca
 cu danțu dor vii și umor.

Am văzut cum cei beci ațensesseri a țieia că
 totu eră simțivă în univers, mi cum esperiunțele
 oare-căroga moderni ar putea să surprină ațea siste-
 mă; astăzi își vorbă desure atracție, desure a-
 țea lede țeneraț, care este, cătez a zicče, viza
 duntădor.

Primintu se pare că are astura țituro o atrac-
 ție assemenea ka a magnetu și astura feru. În
 adevar, este o putere ne înfrintă care țrațe toate du-
 krăile către primint. Dacă floarea dea capuți se
 desprinde, ea kade țos: mi eaca țea ce se numește
 țreatate. Acest fenomen, ațel de simțu la vedere,
 serăv dunt Newton șire a espăikă sistema țuniverșu.

Prețum primintu țrațe la sine toate dukrăile,
 assemenea mi soarele țrațe la duntă toate plane-
 tele care țmbăț împreunță dunt; ea este, ka să zik
 așă, surprintă dor țrește adinkură. Koguriale țere-
 ții sunt toate țrase mi imnăse țnele astura ațora;
 mi puteriale dor sunt kaakvate mi kumțnute ku a-
 țeta îndelădențune în căt fie-kare mi păstrează do-
 kta mi minkarea sa.

Svaimă adințime a misterele țerțu!
 Ațelăde stelele țe țreatate, forma mi m-
 țimele dor, se pare a de țrațe nențetat în
 spaț, sunt prin ațeșă țreatate ținte la
 dokta dor.

O! frumose armonii ațelă duntădor! o! deskre-
 țiri mințnate ațelă omțu!

Ei vine! voi țiema țevita mareșu Newton; voi
 deskrice tot-o-dată leșiale minkării mi ațelă țreatuți,
 duntăle mi sorii; voi ațurde în kurtă dor ațelăde
 kogură duntăoase care țrăvțesk în sntu țonții,
 mi mț voi ațurka țriumțnd în mizokta skintele-
 toarelor dor țurții.

Dar, mț voi înțura către țevitka re-
 seding țnde domnește țră țivăa steaora stre-
 dățtoare a zidălei; mț vor vedea țrețnd
 țrește țarierea țerțu, dukrăduntă ku New-
 ton ne țn kar de duntă. mțșurnd înț-
 țimele țroburior în mțare, mi țelăvnd
 ne Dumneșu Kreateșu dor.

Dar ce! eu akum văr țrăvțind duntăle
 departe de mine. Care zeș m'a transportat
 sunt ațeste voate adinče? La voțea dunt New-
 ton țerțiale s'ă deskrice. Eek'ă, ațel so-
 are, care, învituror ad țerșelor, inkogone-
 ză primovara ku o țerșeșă inkăntătoare, a-
 țea țețe streățit ad țerțu, ațel țețe ad
 duntă! Nekăint în mizokta ațestii țni-
 vers mare, se pare a prin toate ațelăle dunt
 țerțite, ațelă țroga țurții de fok, înțur-
 duse în țere, meș inkăntăndu ku ma-
 rele dor koteș. Oș! ține'm va espăikă
 misterele țerțuor? Șurțletu meș, la ve-
 deră dor, țemțne țimit. Toate ațeste țro-
 ții țerțite, prinse de soare prin nițe d-
 găminte nevăzute, pațesk în spaț ținte
 de țn țrob țmbă mi mai țreș de căt duntăle.
 Newton o kommandă, mi la voțea țerțu,
 stelele fak să se ațze o armonie duntă;
 mi nemurire, care rektănoaște ne Newton,
 ațelășer de țanș țimele dunt ne fruntea
 sorior.

În voi șurde istoria deskrețirei atracții: veș ve-
 dea dunt țnde sokotina țea mai simțu poate k-
 duntă ne țerții.

Newton ațănduse într-o zi kuarat sunt țn mț,
 îi kăz țn mț ne kap, mi 'ă țră s'ă între în m-
 țe kățeră. Înceleșse țră țtaie de kap că ațel
 mț se desprinsesse de țamțu sa din vř-o pri-
 țnă oare-kare, mi că în țmț țreatate 'ă țră s'ă
 kadă țos. Or ține ar fi țurț judekă ka duntă;
 dar țilosofu merse mai departe: mi țră între-
 țea dakă mțu ar fi kăz inkăntănd pomu ku mțat
 mai imat, mi țră indoașă că mi de ațeșta nu se
 țurț indoi niț deșu.

Dar imajinaria matimatiku, mțrind pomu țre-
 țat, ia șisse înfrimă dunt la dunt: ațurnd la
 ațea înțăime, țmă a ții dakă mțu desprins de
 țamțu sa tot ar kădea ne primint. Inkăntănd că ar
 kădea, zicče Newton, apoi ar țreș ka ea să păstre-
 ze oare-kare țreatate care s'ă imnăț către primint:
 așă dar dunt, ațănduse la ațeșă înțăime, ac-
 țreș s'ă fie mi ea imnăș de o assemenea putere.
 Însă, fiind că dunt nu'i kăz ne kap, înceleșse
 că țerșeit minkarea țe ea are țreșie s'ă fie pri-
 ții.

*) Bezi N° 40, 42, 45, 49 mi 50.

na de nu cade. Atunci, prin aplicarea geometriei tei mai simple, Newton află că dacă ar fi prin putin-
 de de a pune mărta la înălțimea lunii, mi de a'i
 da o viteză de o potrivă cu acei stele, mărta n'ar
 cădea nici o dată. Înălțimea dar că sistemul n'at
 datorii unei măr.

Ах! In acest rod păruț ne care fаввтаа
 'ла крѣтат, fie-care vede s'агетта de care in-
 nima ii é dinvumit: nentru spiritua unu
 въвбат mare ea este sekretua черуау; dar eу
 fiind дъгъ tine, дакъ ар къдеа yn мър,
 аш vedeа intr'instа nymаi прецта че съ кѣви-
 не frumuseei.

Dar filosofua nu se opri intr'un drum atut de fru-
 mos, ea dovedi că, пректм luna se mișcă in пре-
 цтута нѣmintуау, mi sateleții in прецтута ауі Joie
 mi Saturn, assemenea mi toate planetele se învârtesc
 in прецтута soarelui, de ауі trasse ачаствъ faimoasъ
 консеквѣнцъ къ soarele este inzevrat de o putere а-
 трактивъ, mi къ toate corpurile care se mișcă in прецт-
 тута ауі s'unt trase către dinstа de către o putere care
 moderatează mișkarea lor, mi care imple nemărginirea.

Toate planetele, zice Buffon, din greșeală cu sa-
 teleții lor, fiind trase print'o mișkare nte in аче-
 eamii direkție, mi mai ne ачелаш план, компун о
 roată de yn diametru foarte mare, акъria ossie поар-
 ть гревтата, mi care învârtinduse mi ea insuși ку
 renezichne, а treбуіт съ се inferante, съ се ашгіндъ
 mi съ respundeаскъ къадтга mi ачмина нинъ да мар-
 чиние чирконфериндѣ.

Eaca toată sistema lunii esuăkatъ nymаi prin pu-
 terea че фачче съ казъ yn мър ne nѣmint.

Дакъ Newton nu s'ar fi куăkat s'unt yn мър, mi
 дакъ yn мър n'ar fi къзут престе кану'ї, поате къ ънкъ
 ne ar fi fost некунноскутъ прѣчина мишкѣриаг че-
 реці; поате къ ънкъ нѣ-ам fi темт, ка векіі Чедці,
 ну кун-ва черта съ ne străваскъ къзънд.

Ачествъ Imireцтгare este ънкъ yn каніта маї
 нутат да карта intimăриаг чедлаог магі produse din
 miși pricină.

Mă veї intrebă поате кун se цин in снаціѣ sorii
 каріі deskriѣ nemărginita sferă а ачміаг, къчи ne-
 fiind аауі sorі каріі съ'ї trarъ intr'o direkție oppusъ,
 ar treбуіт съ казъ unii престе ааціі, съ се грѣмъдеас-
 къ тоці да yn лок, neformând in снаціѣ de кът nу-
 маї yn singur soare de o mărime grozavă.

Aчеста n'o поате desăeră цинца. Аколеа se о-
 presk спектаціие ауі Newton; аколеа, ценита сеѣ
 se desființează: ачміе inчetează de а'ї маї inфѣци-
 ма yn mir de armonii fizice, kirmuite de atracție;
 dar о прѣведіе ънкъ mi маї s'ubimъ se deskonpere
 okiaог sei, mi d'o-datъ intelleginца ауі прѣведіе мѣ-
 на а Tot-Internikъ care, дѣнъ че а фѣкут sorii din
 nimik, цие singurъ гревтата ачествіі unibers mare.

Бываціи ку пеніѣ, адекъ ачѣа кърора де-а fost
 dat de a deskoneri oare-care деці nvoї ааде Natvrei,
 тоці аѣ fost adink rediціоші. Паскал, дѣнъ че а ктп-
 носкут цинцеде оменѣці, де soroti nevedniche de ку-
 четarea са, mi meditaціие ауі se intoarserъ către
 cher. Newton se învârtъ nинъ да Dymnezeѣ prin ци-
 инца ачміаг, Fénelon prin amor, Bossuet prin str-
 dita поноагелог mi kontemplanția morціі. Тоці, у-
 тмънд нише къї аѣт de deosebite, аѣтсеръ insъ tot
 да ачелаш пудк, mi прокламаръ адевъгта ачеста къ
 soaia Омѣауі este о soaie de ректнпоцінцъ. Soarele,
 ку тоатъ străвучіrea са, n'are niși yn organ nentru а
 аѣтдă; steleаде s'unt nute. Miціrie мѣриі, srommo-
 тта temnesteї, s'unt grozavele esuresii ааде unei puteri
 фѣгъ intelleginцъ, insuși debitoателе care se вуктѣ
 de ачминъ mi de ане, străват kimmie mi пѣдугіе фѣ-
 гъ а аѣт passerea че кънтъ, фѣгъ а admira флора че
 se deskide; străвтеле лог nu adduk niși о кучетare
 către cher: nymаi singur Омѣа insuфлечеază Natvra
 prin гугъ mi prin amor; ea este воcea care аѣтдъ,
 intelleginца care кунпоаце, innima care нѣеце. Fo-
 кѣrie soarelui, vaalrie мѣриі, вѣтута пѣдугіаг,
 instinkua dobitoателог, іа intork да kontemplanціі че-
 реці, mi intelleginца ауі se perde depainteа чедауі
 despre care nitem zicte:

Din umbrere ачостуі ea а sors ачмеа,
 mi nymаi ea singur este stăinца mi razimua
 unibersuау; trekuta, viitorua, s'unt de fa-
 цъ inainteа са, фѣгъ а'ї нтеа implea адін-
 ка'ї inчелленчѣне. Воcea ауі insuфлечеа-
 зъ пѣдереа, mi nemărginirea'ї n'o nitem ку-
 нінде ку okii. Вѣсаа ауі e nemurirea; ач-
 са ауі é intnerekua, mi infărimarea ауі e
 ачмина.

(ва маї урмă.)

B I O G R A F I E.

Radua VII deаа Афѣмаці, нѣвелъ istoriкѣ foarte
 interesantъ trasъ din istoria Пѣриі-Romaneci а вѣкѣауі
 XVI mi tradusъ de D. Hitarua S. Andronic Redakto-
 rua Булетинѣауі, а ешт de s'unt tinar mi se афъ de
 вънzare да inografia Колециауі St. Sava, саѣ да
 аиверіа D-ауі Romanov. Прецта unei брошѣре este de
 аеї mase.

E R A T A.

În нѣтѣгта 50 да пацінеа 199, in nota deаа ко-
 доана ѣнтѣна, in лок de: Momoires sur l'irrita-
 bilité d'un nombre grand de...., читеме: Mé-
 moires sur l'irritabilité d'un grand nombre
 de.....

R., I. D. N.